

Zbornik sudske prakse

Spojeni predmeti C-164/15 P i C-165/15 P

**Europska komisija
protiv
Aer Lingus Ltd
i
Ryanair Designated Activity Company**

„Žalba – Državne potpore – Nacionalni porez na zračni prijevoz – Primjena različitih tarifa – Snižena tarifa za letove čija su odredišta najviše 300 km udaljena od nacionalne zračne luke – Prednost – Selektivni karakter – Ocjena u slučaju u kojem porezna mjera može predstavljati ograničenje slobode pružanja usluga – Povrat – Trošarina”

Sažetak – Presuda Suda (treće vijeće) od 21. prosinca 2016.

- Potpore koje dodjeljuju države – Pojam – Povoljniji porezni tretman koji tijela javne vlasti dodjeljuju određenim poduzetnicima – Uključenost – Porazna olakšica koja predstavlja opću mjeru bez razlike za sve gospodarske subjekte – Isključenost*
(čl. 107. st. 1. UFEU-a)
- Potpore koje dodjeljuju države – Pojam – Selektivnost mjere – Nacionalna mjera koja određene poduzetnike ili proizvodnju određene robe stavlja u povoljniji položaj u odnosu na druge koji se nalaze u usporedivom činjeničnom i pravnom položaju*
(čl. 107. st. 1. UFEU-a)
- Potpore koje dodjeljuju države – Pojam – Selektivnost mjere – Ocjena utemeljena na uzimanju u obzir primijenjene regulatorne tehnike – Isključenost*
(čl. 107. st. 1. UFEU-a)
- Potpore koje dodjeljuju države – Pojam – Porezna mjera protivna odredbama prava Unije koje nisu članci 107. i 108. UFEU-a – Nemogućnost da se izuzimanje od te mjere kojom se koriste određeni porezni obveznici kvalificira kao državna potpora*
(čl. 107. st. 1. UFEU-a)
- Žalba – Razlozi – Razlog usmjeren protiv točke obrazloženja presude koja nije nužna za utemeljenost izreke – Bespredmetan razlog*
(čl. 256. UFEU-a; Statut Suda, čl. 58.)

6. *Potpore koje dodjeljuju države – Komisijina odluka kojom se utvrđuje nespojivost potpore s unutarnjim tržištem i nalaže njezino ukidanje – Određivanje obveza države članice – Obveza povrata – Doseg – Povrat u prijašnje stanje*

(čl. 108. st. 2. podst. 1. UFEU-a)

7. *Potpore koje dodjeljuju države – Povrat nezakonite potpore – Povrat u prijašnje stanje – Povreda načela proporcionalnosti i jednakog postupanja – Nepostojanje*

(čl. 107. UFEU-a i čl. 108. UFEU-a)

1. Pojam „potpora” širi je od pojma „subvencija”, s obzirom na to da obuhvaća ne samo pozitivne činidbe, kao što su same subvencije, već i državne intervencije koje u različitim oblicima smanjuju troškove koji uobičajeno opterećuju proračun poduzetnika i koje su time, iako nisu subvencije u strogom značenju riječi, iste naravi i imaju identične učinke

Iz toga proizlazi da mjera kojom tijela javne vlasti određenim poduzetnicima dodjeljuju povoljniji porezni tretman, koji, iako ne uključuje prijenos državnih sredstava, stavlja korisnike u povoljniji financijski položaj od ostalih poreznih obveznika, predstavlja državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a. Nasuprot tomu, prednosti koje proizlaze iz opće mjere koja se bez razlike primjenjuje na sve gospodarske subjekte, a koja stoga nije selektivna, ne čine državne potpore u smislu članka 107. UFEU-a.

(t. 40., 41.)

2. U cilju ocjene uvjeta koji se odnosi na selektivnost, članak 107. stavak 1. UFEU-a nalaže da se utvrdi stavlja li neka nacionalna mjera, u okviru određenog pravnog sustava, određene poduzetnike ili proizvodnju određene robe u povoljniji položaj u usporedbi s drugima koji se, glede cilja koji se želi postići tom mjerom, nalaze u usporedivom činjeničnom i pravnom položaju.

(t. 51.)

3. Članak 107. stavak 1. UFEU-a ne razlikuje državne intervencije s obzirom na tehnike koje primjenjuju nacionalna tijela.

Za ocjenu ima li neka porezna mjera narav državne potpore važni su samo učinci koje ona proizvodi, kao i osobito za određivanje toga dovodi li ta mjera do povoljnijeg poreznog tretmana svojih korisnika u odnosu na druge porezne obveznike.

(t. 58., 68.)

4. Stoga okolnost da je porezna mjera protivna odredbama prava Unije koje nisu članci 107. i 108. UFEU-a ne znači da izuzimanje od te mjere – kojom se koriste određeni porezni obveznici – nije moguće kvalificirati kao državnu potporu sve dok predmetna mjera proizvodi učinke prema drugim poreznim obveznicima i dok nije stavljena izvan snage ili proglašena nezakonitom i stoga neprimjenjivom.

U takvom slučaju Komisija mora, u svrhu kvalifikacije porezne mjere kao državne potpore, voditi računa o tim učincima i ne smije ih zanemariti samo zato što porezni obveznici podvrgnuti nepovoljnijem poreznom tretmanu eventualno mogu dobiti povrat preplaćenog iznosa poreza kroz postupak pred nacionalnim sudovima.

(t. 69., 77.)

5. U okviru žalbe prigovore protiv sporednih obrazloženja presude Općeg suda treba odmah odbiti kao bespredmetne jer ne mogu dovesti do ukidanja te presude.

(t. 86.)

6. Obveza predmetne države članice da primjenom povrata ukine potporu koju Komisija smatra nespojivom s unutarnjim tržištem, sukladno ustaljenoj sudskoj praksi Suda, ima za cilj ponovnu uspostavu stanja koje je prethodilo dodjeli potpore.

Taj cilj ostvaren je kada korisnik ili, drugim riječima, poduzetnici koji su od njih imali stvarnu korist vrate predmetne potpore uvećane, po potrebi, za zatezne kamate. Tim povratom korisnik gubi pravo na prednost koju je na tržištu imao u odnosu na svoje konkurente i ponovno se uspostavlja stanje koje je postojalo prije isplate potpore.

Usto, povrat nezakonite potpore radi ponovne uspostave prijašnjeg stanja ne znači rekonstrukciju prošlosti, s obzirom na hipotetske elemente poput izbora, često višestrukih, koje su zainteresirani operatori mogli izvršiti, to više što se različiti izbori izvršeni radi koristi od potpore mogu pokazati nepovratnima.

Povrat potpore podrazumijeva povrat prednosti koja je njome nastala za njezina korisnika, a ne povrat ekonomske koristi koju je on eventualno ostvario korištenjem tom prednosti. Moguće je da takva korist ne bude jednaka prednosti koju čini navedena potpora, ili da se čak pokaže nepostojećom, a da pritom ta okolnost ne može opravdati nevraćanje te iste potpore ili povrat iznosa koji se razlikuje od iznosa koji čini prednost nastalu nezakonitom potporom o kojoj je riječ.

Točnije, kada je riječ o nezakonitoj potpori dodijeljenoj u obliku porezne prednosti, iz sudske prakse Suda također proizlazi da povrat potpore podrazumijeva podvrgavanje transakcija koje su korisnici predmetne potpore stvarno izvršili poreznom tretmanu koji bi na njih bio primijenjen u slučaju nepostojanja nezakonite potpore.

Naposljetku, povrat iznosa koji je jednak razlici između poreza koji bi trebalo platiti u slučaju nepostojanja nezakonite mjere potpore i manjeg iznosa plaćenog na temelju te mjere ne predstavlja novi, retroaktivno nametnut porez. Riječ je o povratu dijela početnog poreza koji nije plaćen na temelju nezakonitog izuzeća. Takav povrat ne predstavlja također ni sankciju.

(t. 89.-92., 93., 114.)

7. Obvezom povrata navedene potpore nisu povrijeđeni ni načelo proporcionalnosti ni načelo jednakog postupanja. S jedne strane, ukidanje nezakonite potpore povratom logična je posljedica utvrđenja njezine nezakonitosti, pa se povrat te potpore radi ponovnog uspostavljanja prijašnjeg stanja načelno ne može smatrati neproporcionalnom mjerom u odnosu na ciljeve odredbi UFEU-a u području državnih potpora.

S druge strane, korisnici potpore koji su je dužni vratiti očito se ne nalaze u istoj situaciji kao i poduzetnici koji se nisu koristili potporom i na koje se povrat ne odnosi, tako da ne može biti riječ o različitom postupanju u sličnim situacijama, protivnom načelu jednakog postupanja.

(t. 116., 117.)